

Eduskunnalle tiedottaminen / Neuvostoraportti / Epävirallinen EU-GCC-ulkoministerikokous videoyhteydellä 5.3.2026

Epävirallinen EU-GCC-ulkoministerikokous videoyhteydellä 5.3.2026

EU:n ulkoministerien epävirallinen kokous Persianlahden arabimaiden yhteistyöneuvoston (GCC) kanssa järjestettiin videoyhteydellä 5.3.2026. Kokouksen aiheena oli Lähi-idän eskaloitunut tilanne. Keskustelussa tuomittiin vahvasti Iranin iskut GCC-maihin ja viestittiin EU:n ja GCC:n välisen vahvan kumppanuuden tärkeyttä haastavassa tilanteessa. Kokouksen yhteydessä sovittiin yhteisestä EU-GCC-julkilausumasta.

EU:n ulkoministerien epävirallinen kokous Persianlahden arabimaiden yhteistyöneuvoston (Gulf Cooperation Council, GCC) kanssa järjestettiin videoyhteydellä 5.3.2026. Suomea kokouksessa edusti ulkoministeri Elina Valtonen.

Korkea edustaja Kallas korosti EU:n ja GCC:n strategisen kumppanuuden vahvuutta ja esitti EU:n täyden tuen GCC-maille Iranin iskujen alla. Iskut ovat räikeä itsemääräämisoikeuden loukkaus. Kallas korosti mm. tarvetta saada Iranin iskut loppumaan, pysäyttää alueellinen eskalaatio ja palata diplomaattiaan sekä turvata merenkulku ja energiakuljetukset. Kiitti GCC-maita tarjoamastaan avusta EU-kansalaisten kotiuttamisessa. Kallas kannusti GCC-maita yhteistyöhön Ukrainan kanssa droonipuolustusjärjestelmiin liittyen. **Komissaari Šuica** totesi komission valmiuden lisätä humanitaarista tukea alueelle.

GCC-maat korostivat Iranin iskujen tuomittavuutta ja maiden oikeutta itsepuolustukseen YK:n peruskirjan artikla 51 mukaisesti. On tärkeää saada Iran toimimaan kansainvälisten sitoumustensa mukaisesti. Osa GCC-maista myös toivoi konkreettista vastetta saamilleen tuenosituksille. Alueellinen turvallisuus on jaettu vastuu.

EU-jäsenmaat antoivat vahvan tuen ja viestittivät solidaarisuutta GCC-kumppaneille tuomiten Iranin iskut alueen maihin jyrkästi. Iran on jo pitkään aiheuttaa epävakautta tukemalla terrorismia (proxyt), rikkomalla oman kansansa oikeuksia sekä ydinohjelmallaan ja ballististen ohjusten ohjelmallaan. Jäsenmaat korostivat tarvetta diplomatiaan eskalaation välttämiseksi sekä alleviivasivat kansainvälisen oikeuden ja humanitaarisen oikeuden kunnioittamisen tärkeyttä. Ilmatilan ja meriliikenteen turvallisuutta ja vapaata kulkua Hormuzinsalmen kautta pidettiin tärkeänä, mm. tuotantoketjujen ja energiakuljetusten toimivuuden vuoksi. GCC-maat saivat kiitosta konsuliyhteistyöstä mm. EU-kansalaisten avustamisessa.

Puheenvuorossaan **Suomi** painotti de-eskalaatiota ja paluuta diplomaattiaan. Iran on jo pitkään ollut rauhan este, sen hallinnon toiminta on horjuttanut vakautta Lähi-idän alueella ja sen ulkopuolella. Iran on toimittanut Venäjälle drooneja ja ohjuksia, joita se käyttää hyökkäyssodassaan Ukrainaan. Iranin ydinsulkusopimuksen noudattamatta jättäminen on ollut jatkuva uhka maailmanrauhalle. Kokouksessa sovittiin EU:n ja GCC-maiden yhteisestä julkilausumasta, joka julkaistiin kokouksen jälkeen.

Suomen edustajat
Ulkoministeri Elina Valtonen ja virkahenkilövaltuuskunta